

V rokovacej sále ŠD A. Bernoláka sa 15. januára zišli členovia Akademického senátu SPU. Na zasadnutí, ktoré viedol jeho predseda, prof. Ing. J. Antal, DrSc., sa oboznámili s návrhom rektora SPU prof. Dr. Ing. I. Okenku, PhD., na vymenovanie doc. Ing. V. Rataja, PhD., za prorektora pre vzťahy s verejnosťou a doc. Ing. M. Brestiča, CSc., za prorektora pre vedu, výskum a výchovu doktorandov, ktoré členovia senátu v tajnom hlasovaní podporili, rovnako ako návrh členov Vedeckej rady SPU na nasledujúce funkčné obdobie (nové zloženie VR nájdete na 2. str.). Dôležitým bodom programu bolo odôvodnenie návrhu na úpravu tarifných plátov pedagogických pracovníkov v súlade s nadobudnutím účinnosti prílohy 4 zákona č. 313/2001 o verejnej službe, ktorou sa zvyšuje stupnica platových taríf v jednotlivých

platových triedach a platových stupňoch. Po vypočítaní stanoviska ekonomickej komisie AS, ktoré predniesla doc. Ing. Ž. Hacherová, PhD., a pripomienkach prítomných prijal senát metódu zvyšovania plátov podľa prvého variantu návrhu, ktorý predpokladá zvýšenie tarifného plátu na úkor osobného ohodnotenia a odmien, a to ako prechodné riešenie do doby pridelenia finančných prostriedkov na rok 2003 a schválenia rozpočtu SPU v senáte. V poslednom bode programu zasadnutia AS sa pozornosť venovala návrhu dekanu FAPZ prof. Ing. M. Lacko-Bartošovej, CSc., na zmenu štatútu FAPZ, informácii rektora o úprave pracovného času, úvahám o riešení niektorých činností, ktoré nie sú hlavným predmetom činnosti univerzity, ako aj alternatívne riešenia bytovej zátky výstavbou malometrážnych bytov v areáli SPU. **KP**

Dojivosť nad sedem tisíc

Rektor univerzity prof. I. Okenka s prorektorom pre vzťahy s verejnosťou doc. V. Ratajom prijali 10. januára zástupcov Vysokého poľnohospodárskeho podniku so sídlom v Koliňanoch na čele s riaditeľom podniku Ing. P. Brezovským, ktorí vedeniu univerzity oznámili dobrú správu o prekročení sedemtisícovej ročnej dojivosti 521 kráv chovaných na farme v Oponiciach. Presnejšie, o dosiahnutí úžitkovosti 7 039 litrov. Tento úspech znamená prakticky predčasné splnenie zámerov koncepcie rozvoja VPP do roku 2004, schválenej Kolégiom rektora v roku 1999. V porovnaní s rokom 2001 je to nárast úžitkovosti o 924 litrov na dojniciu. Je to dobrá východisková pozícia pre podnik z hľadiska pridelenia výrobných kvót na mlieko. VPP by chcel v blízkej budúcnosti dosiahnuť hranicu 4 mil. litrov mlieka, čím by sa zaradil medzi popredné podniky na Slovensku. Na dosiahnutí dobrých výsledkov je okrem práce zamestnancov VPP podpísaná aj spolupráca s odborníkmi, prof. O. Debrecinim, prof. D. Birom, prof. R. Holúbekom, prof. P. Šťastným a ďalšími. **-r-**

Inaugurácia

Novozvolení dekaní fakúlt, prof. Ing. Magdaléna Lacko-Bartošová, CSc. (FAPZ), prof. Ing. Peter Bielik, PhD. (FEM), doc. Ing. Vladimír Kročko, CSc. (MF), prof. Ing. Jozef Bulla, DrSc. (FBP), ako aj noví prorektori, prof. Ing. Dušan Húska, PhD., prorektor pre rozvoj univerzity, doc. Ing. Vladimír Rataj, PhD., prorektor pre vzťahy s verejnosťou a doc. Ing. Marián Brestič, CSc., prorektor pre vedu, výskum a výchovu doktorandov budú do svojich funkcií uvedení na slávnostnom zhromaždení akademickej obce, ktoré sa v aule našej univerzity bude konať 31. januára o 10,00 h.

I keď je univerzita inštitúcia, ktorá kopíruje pokrok vo vede a výskume, ba aj aktívne sa na nich podieľa, je v prvom rade školou, pripravujúcou novú generáciu odborníkov. Preto na objektívnych pohľadoch na výsledky výchovno-vzdelávacej činnosti v uplynulom období možno stavať nové ciele na zvyšovanie kvality tohto procesu. Aký bol školský rok 2001/2002? Hovorí doc. PhDr. EDITA ROHALOVÁ, CSc., prorektorka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť.

- Zo správy o výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti na SPU v školskom roku 2001/2002, ktorú vedecká rada univerzity prijala v decembri minulého ro-

Prioritu zvyšovaniu kvality pedagogického procesu

ka, vyplýva, že sme urobili opäť krok vpred v procese transformácie vzdelávacieho systému. Významným úspechom je celoplošné zavedenie európskeho systému prenosu kreditov (ECTS) na všetkých fakultách, čím sa sprehľadnila štruktúra vzdelávacieho procesu a vytvorili predpoklady pre vnútorné aj zahraničné mobility študentov. Ďalším pozitívom je úspešná akreditácia nových študijných odborov a špecializácií a re-akreditácia existujúcich. Transformácia študijných odborov vyústila do vzniku novej Fakulty biotechnológie a potravinárstva a vytvori-

li sa predpoklady pre započatie činnosti virtuálnej časti Fakulty európskych štúdií a regionálnej politiky. Pomocou výpočtovej techniky sa naďalej objektivizoval a sprehľadňoval proces prijímacích skúšok. Vo vyratúvaní môžeme pokračovať informáciou o rozvíjaní informačného systému Študent, budovaní nových počítačových cvičební, zvyšujúcej sa frekvencií študentských mobilít a podobne. *** V jarných mesiacoch, keď si maturanti podávajú prihlášky na vysoké školy, je častou témou diskusie záujem o štúdium, ktorý je svojím spôsobom odrazom ob-**

jektívnej situácie a spoločenskej objednávky.

- V uplynulom roku sme zaznamenali mierny nárast počtu študentov, keď ich počet vo všetkých troch stupňoch vzdelávania, v dennej i externej forme, po prvýkrát presiahol desaťtisícovú hranicu. Zaznamenali sme aj rekordný počet absolventov, spolu 1475, čo je odrazom vysokého počtu prijatých uchádzačov v uplynulých rokoch. Na druhej strane zas vysoké počty študentov nad rámec kapacitných možností univerzity bránia (Pokračovanie na 2. str.)

* VIZITKY * VIZITKY * VIZITKY *

Prof. Ing. DUŠAN HÚSKA, PhD., prorektor pre rozvoj univerzity

Narodil sa 25. decembra 1935, je ženatý a má jednu dcéru.

Pôsobí na Katedre krajinného inžinierstva FZKI.

Po ukončení strednej školy absolvoval Fakultu inžinierskeho stavebníctva Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. Na VŠP v Nitre prišiel v roku 1962, po troch rokoch práce v projektovom ústave. Nastúpil na Katedru základnej agrotechniky AF, na Ústav poľnohospodárskych meliorácií. Vedec-kú aspirantúru ukončil v roku 1979, za docenta bol menovaný v roku 1989, habilitovaný v roku 1992 a inaugurovaný za profesora v roku 1994.

Spolupracoval na vytvorení študijného programu Poľnohospodárske meliorácie a pri založení Katedry poľnohospodárskych meliorácií (1964). V priebehu práce na katedre vyučoval predmety mechanika zemín a zakladanie stavieb, poľnohospodárske meliorácie, závlahy, lesotechnické meliorácie, matematické modelovanie prúdenia vody, diaľkový prieskum zeme a podieľal sa na zavedení a vytvorení predmetu multimédiá. Po roku 1968 pracoval len v rámci katedry a komisií (výstavba, modernizácia výučby, normotvorba, výskum).

V roku 1989 bol menovaný za vedúceho Katedry pôdohospodárskych meliorácií a neskôr Katedry krajinného inžinierstva.

Je členom Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, Európskej asociácie agrónomov, členom vedeckej rady Výskumného ústavu závlahového hospodárstva v Bratislave, Štátnej melioračnej správy v Bratislave, Technickej univerzity vo Zvolene, vedeckých rád fakúlt našej univerzity, medzinárodnej komisie pre závlahy a odvodnenie (International Commission on Irrigation and Drainage), členom pracovnej skupiny ICID pre výskum a rozvoj.

Od začiatku pôsobenia na VŠP sa venoval problematike moderných technológií a materiálov pre melioračnú a vodohospodársku výstavbu. V súčasnosti sa podieľa na výskumnom programe Zdravá krajina, ktorý sa realizuje v spolupráci s Corneliovou univerzitou, univerzitami vo Wageningene a krajínach V4.

Doc. Ing. VLADIMÍR RATAJ, PhD., prorektor pre vzťahy s verejnosťou

Narodil sa 21. februára 1952, je ženatý a má dve deti. Po absolvovaní Mechanizačnej fakulty VŠP v roku 1975 sa mu naša škola stala aj pracoviskom. Najskôr ako referentovi, neskôr odbornému asistentovi a napokon docentovi na Katedre mechanizácie rastlinnej výroby, dnes Katedre strojov a výrobných systémov. Tu postupne absolvoval internú i externú vedeckú aspirantúru, štúdium pedagogiky a v roku 1993 sa habilitoval za docenta.

Pedagógom je od roku 1981. Vyučoval mechanizáciu rastlinnej výroby, riadenie a obsluhu obilných kombajnov, stroje pre RV, mechanizáciu zberu semenných porastov, projektovanie výrobných systémov, no aj metodológiu výskumnej a diplomovej práce a viedol kurzy pre doktorandov a záujemcov o získanie oprávnenia na vedenie obilných kombajnov.

Je spoluautorom monografie a učebnice, ako i ďalších učebných textov a didaktických pomôcok, publikoval vyše 170 vedeckých a odborných článkov v domácich i zahraničných periodikách, je autorom a spoluautorom troch zlepšovacích návrhov a jedného autorského osvedčenia. Ako riešiteľ a

spoluriešiteľ má na konte spoluprácu na 20 výskumných úlohách a projektoch.

Počas svojho pôsobenia na SPU vykonával viacero akademických a spoločenských funkcií, bol predsedom Rady OZ PŠaV, predsedom AS SPU, členom vedeckých rád. Je členom komisie pre tvorbu koncepcií v oblasti kultúry a edukácie v rezorte školstva KEGA I., ako aj profesijných spoločností u nás a v Českej republike. Aktívne ovláda nemecký a ruský, pasívne anglický jazyk.

Má veľa záľub, hudbu, fotografovanie, záhradníčenie, turistiku, dobré knihy, ale aj prácu na počítači. Vyhovuje mu viac aktívna tvorba, menej pasívne preberanie hotového. Niektoré koničky pestoval už počas štúdia a nezriekol sa ich ani neskôr. Bol členom FS Zbor, spoluzakladateľom študentského Divadielka na 8-čke, ktoré organizačne aj autorsky viedol 18 rokov.

Doc. Ing. MARIÁN BRESTIČ, CSc., prorektor pre vedu, výskum a výchovu doktorandov

Narodil sa 30. augusta 1959, je ženatý a má dve deti. Pôsobí na Katedre fyziológie rastlín, je gestom disciplín stresová fyziológia rastlín a produkčná ekológia v podmienkach globálnej zmeny klímy.

Po ukončení štúdia na Agronomickej fakulte VŠP sa stal interným aspirantom na Katedre fyziológie rastlín a botaniky AF v odbore všeobecná rastlinná výroba a v roku 1998 sa v tomto odbore habilitoval za docenta.

Absolvoval viacero dlhodobých i krátkodobých vedeckých stáží v zahraničí, na univerzitných a výskumných pracoviskách v Poľsku, Francúzsku, Španielsku, Taliansku, Číne, ale aj v Českej republike. Aktívne hovorí po francúzsky, rusky, poľsky a pasívne ovláda angličtinu.

Z pohľadu vedeckovýskumnej práce bol riešiteľom alebo spoluriešiteľom 11 domácich projektov, projektu EU INCO Copernicus, projektu česko-slovenskej vedecko-technickej spolupráce. Dnes je koordinátorom jedného projektu VEGA a v ďalšom figuruje ako spoluriešiteľ. Podieľa sa na medzinárodnom projekte spolupráce s Čínou a rozpracúva ďalšie projek-

ty z oblasti štúdia ekofyziológie fotosyntézy a produkčného procesu, environmentálnych stresov a dopadu globálnych zmien klímy na rastliny, protekčných mechanizmov rastlín, ako aj fyziologických kritérií tolerancie rastlín voči suchu s partnermi v Indii, Juhoslávii a v Rusku.

Publikoval 2 monografie v spoluautorstve, 134 vedeckých a odborných príspevkov, výsledky výskumu prezentoval na seminároch a konferenciách v zahraničí.

Počas svojho pôsobenia na našej univerzite pracoval v rôznych komisiách a oponentských radoch slovenských a českých univerzít, resp. výskumných ústavov. Je členom vedeckej rady FAPZ, tajníkom komisie Fyziológie plodín a drevín a členom redakčnej rady Acta fytotechnica et zootechnica.

Vo voľných chvíľach má rád po- byt v prírode, cestovanie, poznávanie mechanizmov života, rád číta a modeluje.

Prioritu zvyšovaniu

kvality pedagogického

(Dokončenie z 1. str.)

v plnej miere využiť možnosti, ktoré poskytuje kreditový systém. Čoraz viac si budeme musieť uvedomovať aj to, že náš záujem o absolventa nemôže končiť vydaním diplomu, ale treba sledovať aj jeho uplatnenie na trhu práce a výsledky analýz premietajúc do stanovovania počtu prijímaných uchádzačov, návrhov nových študijných programov či redukcie tých neperpektívnych.

*** Nadobudnuté vedomosti a zručnosti študentov sa spravidla hodnotia na základe známok z jednotlivých predmetov, i keď to je iba jeden z ukazovateľov ich úspešnosti či nezdaru v štúdiu. Aké známky zaplňali vlnajšie indexy, ako hodnotíte postoj našich študentov k povinnostiam?**

- V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa celouniverzitný priemer mierne zhoršil. Opäť sa potvrdilo, že s postupom študentov do vyšších ročníkov sa úspešnosť vykonania skúšky v prvom termíne zlepšuje. Nepríaznivé trendy vo výchovno-vzdelávacom procese sa prejavujú v rastúcom počte prerušení štúdia, opakovaní ročníka, prenášania predmetov do nasledujúcich ročníkov, zvyšovaní počtu žiadostí o predĺženie skúškového obdobia, nerovnomernom rozložení skúšok v letnom období, zvyšujúcej sa absencii počtu študentov na vyučovaní na začiatku akademického roka, nerešpektovaní výberových predmetov zvolených prostredníctvom IS a podobne. Dôvody možno hľadať okrem iného aj vo zvyšujúcom sa záujme študentov o pobyty v zahraničí v snahe získať finančné prostriedky či zdokonaľiť sa v cudzom jazyku, neschopnosti vopred si naplánovať prázdninové aktivity, ale i v iných súvislostiach týkajúcich sa súčasnej situácie.

*** Dobrý učiteľ, to je determinujúci činiteľ kvality edukačnej činnosti. Aká je kvalifikačná štruktúra nášho pedagogického zboru?**

- V uplynulom období tu pôsobilo 471 učiteľov, v prepočte na plné úväzky je to 456 pracovných miest. Osem pedagogogov dosiahlo vedecko-pedagogický titul profesora a deväť titul docenta. I v tejto oblasti zaznamenávame pozitívny trend, keď 4 % pedagógov disponujú vedeckou hodnosťou doktora vied, 66,7 % kandidáta vied či

procesu

doktora filozofie a len 29,3 % je bez vedeckej hodnosti. Významnú úlohu zohrávajú aj externe pôsobiaci profesori a docenti, ktorí buď zabezpečujú výučbu počas semestra, alebo prinášajú poznatky z iných univerzít, výskumných ústavov a praxe formou výberových prednášok. Držíme krok aj s trendom dobre pripraviť našich absolventov pre pôsobenie na zahraničných trhoch práce, čo si vyžaduje znalosť cudzích jazykov. Stalo sa už tradíciou, že uskutočňujeme vzdelávacie programy, resp. výučbu niektorých predmetov v cudzích jazykoch, čo zabezpečujú okrem našich aj pedagógovia zo zahraničných univerzít.

*** Transformácia vzdelávacieho systému v našej republike nadobúda s účinnosťou nového zákona o vysokých školách nový rozmer. Aké úlohy nás čakajú, aby sme sa svojim dielom začlenili do kontextu európskeho vysokoškolského vzdelávania?**

- Svoju pozornosť budeme musieť koncentrovať na systematické zvyšovanie kvality pedagogického procesu, jednotným systémom hodnotiť kvalitu vzdelávania na našich fakultách, a to aj z pohľadu študentov. Z tohto hľadiska sú nevyhnutné korektné vzťahy medzi tými, ktorí stoja za katedrou i predňou. Prijatý kreditový systém totiž nie je definitívny, treba ho ďalej zdokonaľovať, a to s ohľadom na obsahovú transformáciu predmetov, materiálno-technické zabezpečenie výučby, kapacitné možnosti a iné okolnosti ovplyvňujúce možnosť študenta zvoliť si výberové predmety pri zostavovaní svojho študijného plánu a rozvrhu.

Budeme sa musieť venovať vo väčšej miere zlepšovaniu praktickej prípravy študentov, čo je nemej dôležité ako ich teoretická príprava. Z hľadiska našej akceptácie zahraničím budeme musieť v súlade s Bolonskou deklaráciou podporovať harmonizáciu vzdelávacích systémov v Európe, zdokonaľovať a rozširovať fungovanie ECTS. Zvyšovanie cudzojazyčnej kompetencie našich študentov a absolventov bude nevyhnutnosťou takisto, ako harmonické začleňovanie informačných a komunikačných technológií do pedagogického procesu.

Ďakujem za rozhovor!

K. Potoková

Akademický senát našej univerzity schválil zloženie Vedeckej rady SPU na nasledujúce funkčné obdobie: prof. Ing. J. Antal, DrSc., prof. JUDr. A. Bandlerová, PhD., prof. RNDr. M. Bežo, CSc., prof. Ing. P. Bielik, PhD., doc. Ing. M. Brestič, CSc., doc. Ing. J. Brinda, CSc., prof. Ing. J. Bulla, DrSc., prof. Ing. O. Debrečeni, PhD., prof. Ing. V. Gozora, PhD., prof. Ing. D. Húska, PhD., prof. Ing. J. Kováčik, PhD., doc. Ing. V. Kročko, CSc., prof. Ing. A. Kúbek, CSc., prof. Ing. M. Látečka, PhD., prof. Ing. M. Lacko-Barťošová, CSc., prof. Ing. I. Mi-

Vedecká rada SPU

chalík, DrSc., prof. Ing. Z. Muchová, CSc., prof. Dr. Ing. I. Okenka, PhD., prof. Ing. J. Páltik, PhD., doc. Ing. V. Rataj, PhD., doc. PhDr. E. Roňáková, CSc., prof. Ing. J. Šupka, DrSc., prof. Ing. J. Šesták, CSc., (všetci z SPU); prof. Ing. L. Hetényi, PhD., (VÚŽV), prof. Ing. J. Hron, DrSc., (ČZU Praha), prof. RNDr. Ing. D. Kluvanec, CSc., (UKF), Ing. M. Maxon (NR SR), Ing. I. Oravec (SPPK), Ing. L. Pósa, PhD., (Belar Group, a.s.), prof. Ing. S. Procházka, DrSc., (MZLU Brno), Mons. F. Rábek (Nitrianska diecéza), prof. Ing. M. Šupin, CSc., (TU Zvolen).

Výzvy na projekty GRP sú známe

Prvé výzvy na podávanie návrhov projektov v 6. rámcovom programe pre výskum, technologický rozvoj a demonštračné aktivity boli zverejnené 17. decembra 2002. Pokrývajú integrovaný výskum v siedmich tematických prioritách a v špecifických aktivitách, oblasť štrukturalizácie európskeho výskumného priestoru (ERA), posilňovanie základov ERA, ako aj špecifický program pre jadrovú energiu – Euratom.

Tematická priorita

Kvalita a bezpečnosť potravín

Rozpočet na prvú výzvu v tematickej prioritě Kvalita a bezpečnosť potravín je 167 mil. eur, čo je približne štvrtina jej rozpočtu pre celé trvanie 6. rámcového programu. Uzávierka pre podávanie návrhov je 15. apríla 2003. Výzva sa dotýka 8 oblastí, v rámci nich je špecifikovaných 26 tém, na ktoré sa majú predkladať návrhy. V pracovnom programe (workprograme) sú tieto témy bližšie opísané. Pri každej z nich je uvedený aj nástroj, ktorý možno použiť. V prílohe B pracovného programu (Annex B) sú opísané evaluačné kritériá pre hodnotenie projektov s minimálnym počtom bodov, ktorý možno dosiahnuť. Výbornou pomôckou pri spracovávaní návrhov projektov je príručka pre podávateľov (Guide for proposers) s potrebnými informáciami a formulármi. Návrhy projektov možno podávať cez elektronický systém (bude prístupný na stránke cordisu v dohľadnom čase), alebo na CD, diskete, prípadne v písomnej „papierovej“ forme. Pracovný program, ako aj príručka pre podávateľov je k dispozícii na univerzitnej webovej stránke – 6. rámcový program – Food Quality, alebo na stránke <http://fp6.cordis.lu/fp6> kde sú zároveň uverejnené aj výzvy pre ostatné aktivity 6. rámcového programu.

Ing. Pavol Schwarcz
Food NCP

Nezameniteľné označovanie zvierat a ich monitoring

Ochrana biodiverzity bude účinná len vtedy, ak ju budeme chápať ako globálnu celoplošnú ochranu v rámci každého štátu. Pre jej efektívne uplatnenie v praxi je potrebné nezameniteľné označenie ohrozených druhov zvierat. Trend OSN a EÚ je ochrana a monitoring druhových skladby živočíchov a rastlín. Priama ochrana v mieste ich prirodzeného výskytu a kontrola obchodu s nimi sú priamou súčasťou ochrany rôznorodosti živočíšnych druhov. Preto je nevyhnutná evidencia a preukázanie pôvodu ohrozených druhov, ktoré monitorujeme pomocou nezameniteľného označenia.

Na Slovensku, tak ako aj v štátoch EÚ, sa používajú dva hlavné spôsoby – aplikácia mikročipu a DNA profil. SPU je prvá organizácia na Slovensku, ktorá začala takýmto spôsobom zvieratá označovať.

Praktickú aplikáciu v podobe mikročipov vykonáva Univerzitné vivárium a DNA testy chránených druhov zvierat Katedra genetiky a plemenárskej biológie FAPZ v spolupráci s VÚŽV v Nitre.

Mikročip je rádiový frekvenčný identifikačný systém, ktorý slúži na spoľahlivú identifikáciu zvierat. Hlavný význam jeho aplikácie je v centrálnej evidencii a nezameniteľnosti zvierat, v ochrane genetického fondu zvierat, resp. plemena, možnosti spätného zisťovania zvierat cez centrálnu databanku a v neposlednom rade v ochrane pred zloďami.

Do pokusnej skupiny pre injekčnú aplikáciu mikročipov bolo vybratých 100 exemplárov zvierat z triedy plazov. Použil sa systém Trovan a mikročipy ID 100, ktoré EÚ akceptuje ako neprepisateľné. Pri pozorova-

niach sme nezistili žiadne nežiaduce vplyvy na zdravotný stav zvierat a mikročip sa správa absolútne inertne ku kontaktnému tkanivu.

Na DNA analýzu sa použila metóda DNA fingerprinting a vzorky na DNA analýzu sa odobrli všetkým exemplárom vo viváriu, ako aj zvieratám chovateľov, ktorí o to požiadali. DNA profilom sa určuje identita jedince a prípadná paternita, t.j. rodičovstvo. Ak je záujem o určenie pohlavia, vykonáme aj túto službu.

Najúčinnnejším spôsobom monitoringu a označovania živočíšnych druhov je tzv. model duplicity, ktorý je založený na zdvojení označovania chránených druhov živočíchov (mikročip a DNA profil). Takéto označenie je absolútne spoľahlivé a nemožno ho pozmeniť.

načenie je absolútne spoľahlivé a nemožno ho pozmeniť.

DNA profil má podstatný význam pri tvorbe génovej databázy chránených druhov živočíchov, čím sa eliminuje nezákonný obchod (kontrolná funkcia), presne sa zmapujú chované populácie druhov (monitorovacia funkcia) a cielene sa prispieva k záchrane genofondu ohrozených druhov živočíchov (ochranná funkcia).

Úlohou každého štátu je vytvoriť génovú databázu, ktorá bude slúžiť v prvom rade na záchrane genofondu druhov ohrozených vyhynutím a na identifikáciu a kontrolu takýchto živočíchov chovaných v zoológických záhradách, resp. u súkromných chovateľov. V neposlednom rade sa kontroluje celosvetový obchod z ohrozenými druhmi, pričom je najdôležitejší monitoring pohybu chránených zvierat.

Ing. Jaroslav Pokorádí
Katedra genetiky
a plemenárskej biológie

* Aplikácia mikročipu korytnačke písmenkovej. Kód, ktorý mikročip obsahuje, je chránený proti prepisovaniu, úprave alebo vymazaniu.
Snímka: Ing. R. Židek

Veda verzus médiá

Deviateho júla 2002 sa konalo zaujímavé stretnutie, zamerané na spoluprácu vedcov a mediálnych profesionálov. Organizovala ho Európska komisia pod záštitou European Group for Life Sciences (EGLS). Účastníci z 13 krajín diskutovali o tom, ako vytvoriť bližšie vzťahy medzi vedcami a médiami a snažili sa identifikovať efektívnejšie postupy, ako zlepšiť informovanie laickej verejnosti o pokroku vo vede. Okrem iného navrhli určiť v rámci celej EÚ sieť vedcov-informátorov a umožniť novinárom sťahovať priamo v laboratóriách.

Vzťahy medzi vedou a médiami neboli a nie sú jednoduché. Vedci sa sťažujú, že tlač zjednodušuje komplexné problémy a niekedy sa k vedeckým témam stavia s nedôverou a strachom. Novinári zas upozorňujú na údajne nedostatočné komunikačné schopnosti vedcov a nechotu spolupracovať.

Čo na to vedecká komunita našej univerzity?

KP

Pamätáte sa na informácie z Roslinového inštitútu v Škótsku? Sú vám známe poznatky o Dolly? Čo vieme o geneticky modifikovaných ošipáných? Tých otáznikov je viac. Jedno je však isté, stojí pred nami veľký otáznik a výkričník technických a bezpečnostných problémov, na ktoré nadväzujú etické otázky.

V súvislosti s účasťou na diskusii k návrhu európskej smernice o zákonnej ochrane biotechnologických objavov v Európskom parlamente v Bruseli, dovoľte krátke zamyslenie nad medzinárodným projektom výskumu ľudského genómu, ktorého cieľom je objasniť „genetickú mapu“ človeka. Ak tieto informácie budú dostupné, umožnia nám pochopiť aj také funkcie ľudského organizmu, ako je proces starnutia a vzniku niektorých chorôb.

Prudký rozvoj technológií v 70. rokoch umožnil izoláciu stále väčšieho počtu ľudských génov. Diskusie o potrebe koordinácie výskumu viedli k vzniku **Projektu ľudského genómu** (HGP) v roku 1988. HGP patrí

medzi najväčšie medzinárodné vedecké programy spolupráce a v podstate je súhrnom mnohých národných programov mapovania a sledovania genómu. Program koordinuje organizácia vedcov, známa aj pod skratkou HUGO. Okrem nej sa na výskume podieľa Európska organizácia molekulárnej biológie, krajiny EÚ a UNESCO. Konečným cieľom projektu je využiť metódy molekulárnej genetiky k analýze štruktúry ľudského genómu, ako aj genómu ďalších organizmov. Významný pokrok sa doteraz dosiahol v oblasti tvorby genetickej a fyzikálnej mapy ľudského genómu, DNA sekvenciovania, komparatívnych štúdií, tvorby výskumných databáz a komputizácii analytických metód. Identifikované gény zo stoiev rozličných ľudských tkanív boli parciálne sekvencované a uložené v databázach ako „objasnené sekvencie“ (EST). Približne 800 tisíc z nich je dostupných vo verejných databázach na web stránkach. Doteraz bolo sekvencovaných iba asi 60 miliónov bázických párov, čo predstavuje asi 2 percentá ľudského genómu.

U časti ľudskej populácie vznikajú vážne obavy z dôsledkov

ETICKÉ OTÁZKY

PROJEKTU

L'UDSKÉHO

GENÓMU

manipulácie s génmi, samej podstaty toho, čo vlastne sme. Nové poznatky sa v tlači objavujú väčšinou vo forme senzácii, a pritom by bola skôr potrebná väčšia informovanosť a verejná diskusia.

Ďalším cieľom výskumu je nácvik technológií a podpora diskusie o etických, právnych a sociálnych aspektoch HGP. Dva medzinárodné programy vytvorené špeciálne pre prieskum, resp. diskusiu o etických, sociálnych a právnych otázkach HGP – americký ELSI a európsky ELSA – si nezískali vysoký kredit. Pokusy dosiah-

nuť celoeurópsky konsenzus, vyjadrené napr. v **Konvencii o ľudských právach a biomedicíne**, prijatej Radou Európy, sú marené potrebou zladíť široké spektrum etických a sociálnych pozícií. Konvencia trvá na pozícii zakazujúcej genetické zmeny zárodočného materiálu.

Plattnerov komentár k vybraným kapitolám konvencie prináša niektoré zaujímavé stanoviská:

Ku kapitole 17:

a) zákaz akejkoľvek diskriminácie človeka na základe jeho genetického dedičstva. Toto všeobec-

né pravidlo konštituuje solídnu bázu pre budúce protokoly zamerané na rozvoj ochrany ľudských práv proti prípadnému zneužitiu rýchleho rozvoja vedomostí o genetických predispozíciách.

b) ochrana druhov prostredníctvom zákazu zásahov, ovplyvňujúcich dedičnosť. Toto ustanovenie zabezpečuje, že nemôže byť zavedená do ľudského genómu žiadna modifikácia, ktorá by sa prenášala na potomstvo.

c) ochrana jedincov a spoločnosti prostredníctvom regulácie testov, stanovujúcich genetické choroby a využitia výsledkov týchto testov. Konvencia musí dať jasný signál v tejto veci skôr, než by mohla nabrať dramatické proporcie v nasledujúcich rokoch a stala sa oveľa väčším sociálnym javom ako AIDS testy.

Ku kapitole 18: Existujú už niektoré krajiny, kde sa zamestnávajú, finančné inštitúcie, poisťovníce spoločnosti pokúšajú využiť výsledky testov pred ponúknutím kontraktu. Ak sa v krátkej dobe neprijme nápravné opatrenie, hrozí, že sa objaví nová kategória ľudí, ktorí bez vlastného zavinenia nebudú môcť získať prácu, pôžičky, poisťenia a i.

Ku kapitole 19: Ktokoľvek sa môže dostať do situácie, že bude mať odkrytý prístup ku genetickým testom, ktoré majú slúžiť na zdravotné účely. Preto je dôležité zabrániť zneužitiu genetických informácií tretími stranami. Inak sa môže stať, že jedinca odmietne podrobiť sa testom a získať dôležitú informáciu o svojom zdraví z obavy z dôsledkov testu. Preto by mali byť výsledky genetických testov prístupné len pre zdravotné ciele a pre vedecký výskum s nimi spojený. Je preto nevyhnutne potrebný nielen článok, upravujúci vykonávanie týchto testov, ale aj interpretáciu ich výsledkov.

Ku kapitole 20: Na druhej strane je možné zneužitie výsledkov genetického testu aj zo strany jedinca, ktorý pozná jeho výsledok, napr. formou súkromných poisťovních zmlúv. Riešenie tohto problému sa ponecháva na právne normy jednotlivých krajín, berúc do úvahy dôveru a základné princípy znemožňujúce zneužitie zákona.

Doc. Ing. Mária Angelovičová, CSc.

Mal som to šťastie, že som sa vďaka podpore Švédskeho inštitútu v Stockholme dostal na Švédsku univerzitu poľnohospodárskych vied v Uppsale ako hosťujúci výskumník (tzv. guest researcher). V Uppsale som bol už niekoľkokrát a každý pobyt mi dal niečo nové.

Univerzitné mesto

V meste sú dve univerzity. Najstaršia v celej Škandinávii - Uppsalská univerzita (UU) - bola založená už v roku 1447. Pôsobili tu také významné osobnosti ako Carl Linné, Anders Celsius a až ôsmi nositelia Nobelovej ceny. Druhá vysokoškolská inštitúcia, Švédska univerzita poľnohospodárskych vied (SLU), je jedinou poľnohospodárskou univerzitou vo Švédsku.

Ako sa tu pracuje...

Pracoval som na Katedre ekológie a rastlinnej výroby, ale mal som možnosť navštíviť aj ďalšie pracoviská univerzity: Centrum trvalo udržateľného poľnohospodárstva, Centrum rozvoja vidieka, Katedru hodnotenia životného prostredia a ďalšie. Univerzita disponuje dobre vybudovanými informačnými systémami, knižnicami, elektronickými databázami. Nie je tu problém získať informácie aj zo slovenských zdrojov. V Uppsale sídli aj Centrum Programu Baltického univerzity pri UU. Odtiaľto koordinujú kurzy programu na 170 univerzitách v 14 krajinách baltického regiónu. Kurzy sú zamerané najmä na životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj (Centrum BUP pre SR a ČR je práve na SPU v Nitre!). Švédsko patrí k svetovej špičke v oblasti environmentálnych vied. Svedčí o tom aj fakt, že mestská hromadná doprava v Uppsale využíva pohon na bioplyn

Trvalo

udržateľné

Švédsko

vyrobený z organického komunálneho odpadu (samozrejme, je tu separovaný zber odpadu). K mestu patrí aj svetoznáma ekologická osada Hågabý a sídli tu aj Švédske centrum pre biodiverzitu – spoločné pracovisko obidvoch uppsalských univerzít. Pracovníci univerzity majú v priebehu dňa okrem obednej prestávky aj dve krátke pauzy na kávu a podľa záujmu aj ďalšiu na spoločnú gymnastiku! Keď som sa ich pýtal na udržateľné poľnohospodárstvo, odpovedali otázkou: má sa vyučovať aj iné poľnohospodárstvo ako udržateľné či ekologické?

... a ako študuje

Forma štúdia na SLU je trochu odlišná od tej našej. Študenti tu

absolvujú oveľa menej kurzov (predmetov) za semester, pričom časový rozsah vyčlenený na tieto kurzy je oveľa väčší a sú aj vyššie ohodnotené kreditmi podľa ECTS. Naviac, na každého pedagóga tu pripadá výrazne menej študentov ako u nás. Študenti najčastejšie pracujú v malých skupinách a veľa úloh riešia samostatne i tímovo. Učebnice vo švédskom jazyku takmer nemajú,

* Linneanum – botanická záhrada Uppsalskej univerzity

používajú svetovú literatúru, predovšetkým v angličtine.

Stretol som tam väčšie či menšie komunity českých, poľských a maďarských študentov, ale zo Slovenska nikoho. Škoda, že zatiaľ nedostatočne využívame možnosti, ktoré SLU ponúka. Možno, že neinformovanosť u nás vyplýva aj z toho, že medzi SPU a SLU dodnes nebola podpísaná bilaterálna zmluva o spolupráci. Za rozvoj medziuniverzitných vzťahov sa výrazne pričínal najmä hosťujúci profesor na SPU, Jozef Dlouhý, ktorý pôsobí práve na tejto univerzite.

Navštívil som aj Katedru východoeurópskych štúdií, Katedru slavistiky pri UU a tiež Oddelenie

* Dóm sv. Erika – jedna z dominant Uppsaly

regionálnej spolupráce Švédskeho inštitútu v Stockholme a zistil som, že oni nás považujú za potencionálneho partnera v EÚ, a preto sú ich rozvojové a podporné projekty a programy zamerané najmä na krajiny, v ktorých je proces demokratizácie spoločnosti v počiatočnom štádiu.

O meste

a jeho obyvateľoch

Dominantou Uppsaly, ktorá má 180 tisíc obyvateľov, je zámok postavený v rokoch 1540 až 1549. Vedľa neho sa nachádza najväčší kostol Švédska – dóm z 13. storočia. Na sever od mesta sa rozprestiera Gamla Uppsala (Stará Uppsala), kde stál pohanský kostol a kde sú obrovské mohyly kráľov predvikingského obdobia z 5. až 7. storočia n. l. Od r. 1130 tu bolo sídlo biskupa a pôsobisko sv. Erika, ktorý bol zavraždený v ďalšom z mestských kostolov.

A akí sú Švédi? Odmeraní, ale inak veľmi nápomocní. Švédky sú vysoko emancipované. O životnom štýle a hodnotovej orientácii

NÁŠ TIP

Šialenstvo ako inšpirácia?

Jediné, čo sa dá urobiť so šialenstvom okolo nás a v nás, je vraj brať ho ako inšpiráciu, znie v podtexte čiernej komédie Petra Zelenku **Príbehy obyčajného šialenstva**, ktorú Divadlo Andreja Bagara v decembri minulého roka uviedlo v celoslovenskej premiére. Je to príbeh o vzťahoch medzi ľuďmi, o láske. Ocitáme sa v dobre známom svete každodennej reality, kde sa hrdinovia hry pokúšajú vyriešiť si bežné problémy. Nie vždy sa im to darí, čo prináša množstvo prekvapení. Korením je výrazná dávka humoru a vtipné pointy, štipka mágie, mystiky a metafyziky. Hlavný hrdina, Peter, sa po rozchode so svojím dievčaťom pokúša získať ju všemožne späť. O radu žiada svojho najlepšieho kamaráta Muchu, ktorý má so ženami bohaté skúsenosti. Sa-

mozrejme, nemôže mu poradiť nič iné ako rituály, mágie, hry... Teda nič tradičné, normálne. Do deja vstupujú ďalšie „vyšínuté“ postavy, ľudia, ktorých životy sa v najintímnejšej rovine ľudských vzťahov vymkli z bežných kritérií a noriem. Nemožno však o nich povedať, že nie sú normálni. Ich šialenstvo je výrazom neschopnosti nájsť cestu k druhým. Žijú svoje osamelé osudy s vlastnými problémami, neistotami, pochybnosťami a neúspechmi. Hra, ktorá v roku 2001 získala v Čechách Radokovu cenu, je charakteristická veľkou mierou ľudskosti a humoru. V réžii S. Sprušanského netradične, „za bránou“ účinkujú M. Ondřík, A. Gáborová, J. Greššo, D. Kuffelová, A. Bárta, M. Zelmanová a ďalší členovia súboru DAB. **KP**

Vademecum vedy

RONALD HARRY COASE

Nobelova cena za ekonómiu za rok 1991.

Narodil sa 29. decembra 1910 na londýnskom predmestí Willesden. Na London School of Economics študoval obchod. V roku 1951 odišiel do Spojených štátov na University of Buffalo. V rokoch 1964 až 1981 prednášal na právnickej fakulte Chicagskej univerzity a koeditoval Journal of Law and Economics s Aaronom Directorom. Patrí k liberálnym ekonómom a je členom prestížnej spoločnosti liberálnych mysliteľov Mont Pelerin Society.

R. H. Coase sa zaoberal mikroekonómiou, resp. cenovou teóriou. Centrom jeho záujmu bola teória firmy, štúdium problémov odvetví a trhov, ekonomická analýza externalít. Coaseho prínos pre ekonomickú vedu je obsiahnutý v dvoch článkoch, vydaných s veľkým časovým odstupom. Článok pod názvom **Podstata firmy** vyšiel v roku 1937, článok **Problém spoločenských nákladov** v roku 1960. R. Coase v ňom formuloval tézu, ktorá sa neskôr stala známou ako Coaseho teoréma: ak sú vlastnícke práva dobre definované, ak sú prenosné a ak sú transakčné náklady spojené s týmto prenosom nulové, potom nemá počiatočné rozdelenie týchto vlastníckych práv vplyv na to, akým spôsobom budú v ekonomike zdroje použité. Vďaka týmto dvom článkom sa Coase stal nielen známym, ale aj svetovo uznávaným. **KP**

ODKAZY

Pozrite si hocktoré vtáča, vystrčí zadoček cez okraj hniezda, nešpiní si doň.

A ako sa správa človek? Mal by si uvedomiť, že jeho hniezdom je táto jediná Zem so svojimi darmi, s ktorými by bolo treba múdro hospodáriť – pretože niet nijakej inej Zeme a niet iných darov. **J. Balogh, biológ-ekológ**

PLUS MÍNUS

ČO VÁS V POSLEDNÝCH TÝŽDŇOCH NAJVIAC POTEŠILO A NAOPAK, ČO NAHNEVALO, SKLAMALO?

Prof. Ing. Imrich Točka, CSc., Katedra hydínarstva a malých hospodárskych zvierat FAPZ:

Pri záverečnom hodnotení predchádzajúceho roka ma ako vedúceho katedry potešilo, že náš kolektív a pracovisko úspešne zvládli úlohy na úseku pedagogicko-výchovnej práce. Okrem početnej skupiny diplomantov úspešne ukončili štúdium obhajobou dizertačnej práce dvaja doktorandi. Svoje úlohy začala úspešne plniť novovytvorená vzorkovnica chovu hydiny, ktorá v podstatnej miere skvalitnila výučbu hydínarstva. Radosťou ma naplnila skutočnosť, že napriek rôznym povahovým vlastnostiam sa nám na katedre darí vyhýbať sa konfliktným situáciám. Ako dlhoročného pracovníka bývalej Agronomickej fakulty, terajšej FAPZ, ma teší, že z jej podstaty opäť vznikla nová fakulta, čím sa zvýšil odborný a spoločenský kredit našej univerzity. V osobnom živote mi urobila najväčšiu radosť skutočnosť, že po dlhoročnej práci sa mi podarilo v závere roka ukončiť a vydať monografiu z dejín bývalého Tormoša, dnešnej Chrenovej, ktorá sa stretla s veľkým uznaním Nitranov. Tým sa do určitej miery naplnili aj moje osobné ambície v rámci mimoprofesionálnej záľuby, ktorou je okrem iných tiež histó-

ria. Vždy sa teším na záver roka, keď sa pri poľovačkách častejšie dostávam do našej krásnej prírody.

Nie som konfliktný človek a držím sa zásady, že hnev je zlým radcom. Skôr ma mrzia niektoré nedostatky, ktoré vidím okolo seba. Často na ich odstránenie nepotrebujeme nadriadené orgány a zodpovedných funkcionárov, ale pri troške sebareflexie by sme ich, ako učiteľia zodpovední za výchovu mladej generácie, mali odstrániť sami. Nemôžem pochopiť, ako môže byť pedagógom človek, ktorý nemá rád študentov, nemá pre nich dobré slovo spojené s úsmevom a vie ich prehádzať pre banálne maličkosti pri výučbe a udeľovaní zápočtov. Nemôžem pochopiť, ako sa môže stať, že študent musí čakať aj týždeň, aby sa dozvedel od pedagóga výsledok skúšky. Pri hodnotení neúspechov na skúškach sa často poukazuje len na slabú prípravu a nezaujímavosť študentov, ale niektorí pedagógovia si už menej často dávajú otázku, či výsledky ich práce vo vyučovanom procese zodpovedajú kvalite z hľadiska očakávanej efektívnosti a transferu poznatkov do vedomia našich poslucháčov. To ma najviac mrzí a často aj nahnevá.

* Centrum Programu Baltického univerzity.

Snímky: autor

Prehistorický park ako model spolupráce

Nijaká profesia, ani tá naša budúca – záhradná a krajinná architektúra – nemôže existovať izolovane. I z tohto dôvodu prebieha v súčasnosti spolupráca medzi Univerzitou Konštantína Filozofa a našou univerzitou na projekte prehistorického parku v Mochovciach.

Myšlienka, priblížiť život našich dávnych predkov dnešnému človeku v jemu vlastnom prírodnom prostredí, vznikla na Katedre archeológie UKF. Na projekte sa okrem našich univerzít podieľajú aj Slovenské elektrárne, a. s., o. z. v Mochovciach a Arboretum Mlyňany.

Na FZKI sa vytvorila pracovná skupina študentov 3., 4. a 5. ročníka odboru záhradná a krajinná architektúra, ktorí sú súčasne aj členmi Európskeho združenia študentov zá-

hradnej a krajinnéj architektúry ELASA, ako aj zástupcov Katedry krajinného inžinierstva pod vedením prof. Ing. P. Hrubíka, DrSc., a PhDr. Ing. D. Krajčovičovej. Študenti záhradnej a krajinnéj architektúry vytvorili projekt výsadby parku. V tejto práci, ktorá má interdisciplinárny cha-

rakter, si museli nájsť a obhájiť svoje miesto. Každý článok refaže prispel svojimi postojmi a názormi. Museli sme sa naučiť hovoriť jazykom zrozumiteľným aj iným profesiám, veď slová a spojenia ako spon výsadby, ujaťnosť, výchovný rez a podobne nepatria medzi bežné v hovorov-

vej reči. Projekt terénnych a sadovníckych úprav prehistorického parku prešiel v jesennom období uplynulého roka realizačnou fázou. Vidieť v teréne výsledky svojej práce, to je možnosť určitej kontroly a overenia si správnosti vlastných postupov priamo v praxi. Tým sa však spolupráca na projekte prehistorického parku v Mochovciach neskončila. Park bude potrebovať údržbu, najmä v prvých rokoch po založení, a to je ďalšia oblasť, v ktorej nájdú študenti záhradnej a krajinnéj architektúry uplatnenie, počnúc spracovaním plánu údržby až po absolvovanie letnej praxe. V parku bude možné realizovať aj environmentálne výskumy.

Prehistorický park Mochovce má teda reálnu šancu stať sa vedeckým pracoviskom dvoch univerzít a toto spojenie zdanlivo rozdielných profesií je práve to jedinečné, čo umožní spoznávať nové náhľady na danú problematiku. Projekt vyžadoval a bude vyžadovať zladenie záujmov všetkých spolupracujúcich strán, a to prináša pre náš budúci profesionálny život snáď najužitočnejšie skúsenosti.

Natália Režná, 5. ročník ZKA, ELASA Slovakia

SPEKTRUM

OZNAMUJEME

Dekan Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre oznamuje, že 6. februára 2003 o 10,00 h na Katedre biotechniky zelene FZKI (cvičebňa D-14) bude externá doktorandka DAGMAR HILLOVÁ obhajovať dizertačnú prácu na tému **Adaptácia bylinnej vegetácie k suchu a aridizácii a jej využitie v záhradno-architektonickej tvorbe.**

ZAZNAMENÁVAME

Jedným zo základných problémov, s ktorými sa odbor vedecká výživa ľudí od svojho vzniku v roku 1994 stretáva, je neustále sa meniaci štruktúra výučby a hľadanie jej optimálnej skladby. Vytvorí priestor, určí preferenciu tej-ktorej disciplíny a jej účasť na vyučovacom procese, bolo cieľom workshopu **VZDELÁVANIE VO VÝŽIVE ĽUDÍ**, ktorý sa uskutočnil 22. januára na Katedre výživy ľudí. Odborníci z oblasti výživy sa na diskusnom stretnutí zaoberali analýzou doterajších skúseností a možnosťami zdokonalenia štúdia v tomto akreditovanom odbore.

ODPORUČAME

NITRIANSKA GALÉRIA: Výstava Jany Šabíkovéj; **MALÁ GALÉRIA AKCENT:** Ján Zelenák – výber z tvorby; **GALÉRIA VÚŽV:** Edmund Massányi – In Memoriam; **KRAJSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO:** 28. a 30. 1. Klub jogy, 28. 1. Klub Femina, 28. 1. Centrum zdravia – Základné cviky pre udržanie telesnej kondície, 29. 1. Kurz sebaobrany, 30. 1. Klub priateľov výtvarného umenia; **DIVADLO A. BAGARA:** 24. – 25. 1. Báhoryčka, 29. – 30.

1. Hamlet, 30. – 1. 2. Sylvia, 1. 2. Ja som optimista (M. Lasica a orchester Bratislava Hot Serenaders), 3. 2. Zahod starosti (verejná TV nahrávka), 3. – 5. 2. Sylvia, 5. 2. Hamlet; **ORBIS:** 24. – 29. 1. Pán prsteňov – Dve veže, 30. 1. – 5. 2. Pred svadbou nie, 6. – 12. 2. Analyzuj; **PALACE:** 24. – 28. 1. Lúbi ma, neľúbi ma (s predfilmom Pôvod sveta), 30. 1. – 2. 2. Guru, 3. – 4. 2. Ťažko zamilovaný, 6. – 9. 2. Road To Perdition; **LIPA:** 24. 1. Červený drak, 25. – 26. 1. Moja tučná grécka svadba, 28. 1. – 2. 2. Dnes neumieraj, 4. – 9. 2. Harry Potter a tajomná komnata.

INFORMUJEME

* **POTRAVINY NOVÉHO TYPU A FUNKČNÉ POTRAVINY** je názov kurzu intenzívneho programu Socrates-Erasmus, na ktorom sa 27. januára 2003 v posluchárni S stretne viac ako 60 študentov z dvadsiatich krajín Európy. Počas dvoch týždňov sa prostredníctvom prednášok odborníkov z univerzít v Gente, Wageningene, Viedni, Varšave, Bratislave a Nitre zoznámia s problematikou výroby, bezpečnosti a marketingu potravín nového typu.

POZÝVAME

V Kongresovom klube Agroinštitútu v Nitre sa 14. februára 2003 uskutoční VI. **REPREZENTÁČNÝ PLES POĽNOHOSPODÁROV.** Cena vstupenky: 750 Sk. Predpredaj u Mgr. Repčíkovej, tel. č. 037/7336 742.

* **Vyučovanie a doučovanie nemčiny, ruštiny, angličtiny a maďarčiny.** Preklady. Kontakt: 0905 138 366 Značka: Kvalifikovaná učiteľka

Neprehliadnite

Do konca januára majú inštitúcie a jednotlivci možnosť predkladať návrhy na udelenie medailí sv. Gorazda, ktoré minister školstva SR udeľuje každoročne pri príležitosti Dňa učiteľov ako morálne ocenenie dlhoročnej práce pedagógov a iných zamestnancov rezortu.

Veľkú medailu udeľuje za celoživotnú prácu pri rozvoji školstva a mimoriadne výsledky dosiahnuté vo výchovno-vzdelávacom procese, na úseku vedy, starostlivosti o deti a mládež a výsledky celoštátneho a medzinárodného významu.

Malú medailu udeľuje za dlhoročnú prácu pedagógom a iným osobám, ktoré sa významným spôsobom zúčastňujú na rozvoji školstva SR pri výchove a vzdelávaní mládeže, osobitne nadaných a talentovaných, alebo postihnutých študentov.

Náležitosti, ktoré musí návrh obsahovať, stanovuje smernica MŠ SR č. 1952/1999-sekr.

Pre zdravie i krásu

Význam telesnej kultúry v živote človeka neustále rastie. Súčasný spôsob života obmedzuje na minimum pohybovú aktivitu, a tým záporne ovplyvňuje na jeho zdravie. Na najväčšie bohatstvo, ktorým disponujeme a už v mladosti si uvedomujeme, že z neho postupne ubúdame. Kto by nechcel byť čo najdlhšie zdravý, plný elánu, výkonný v práci? Určite každý z nás. Jedným zo spôsobov, ako si udržať fyzické a mentálne zdravie, je pohybová aktivita, vyvážený denný režim, racionálna výživa a pozitívne myslenie.

Vhodne volená pohybová aktivita kompenzuje jednostranné telesné aj duševné pracovné zaťaženie. Je účinnou formou aktívneho odpočinku po duševnej práci, pomáha organizmu relaxovať, a tým urýchli jeho regeneráciu. Možnosťou, ako eliminovať deficit pohybovej činnosti, je zakomponovať do štruktúry životného štýlu rôzne druhy športovo-rekreačných aktivít. Naša Katedra telesnej výchovy a športu ponúka svojim študentom okrem hodín telesnej výučby aj rôzne druhy športových aktivít vo večerných hodinách. Cvičenie aerobiku a kaleniky sú z tých, o ktoré majú študentky, ale i verej-

nosť veľký záujem. Študentkám sa ponúka 10 hodín aerobiku a s potešením možno konštatovať, že naše dievčatá si vážia svoje zdravie a vedia, že pohyb je kľúčom k jeho zachovaniu. Cvičia s radosťou, telocvičňa je skoro každú hodinu plná. Tu naozaj platí heslo "v zdravom tele zdravý duch"! My – cvičiteľky – im prajeme do nového roka veľa zdravia, šťastia, lásky a chuti do ďalšieho cvičenia!

Mgr. M. Orlíková, KTVŠ

Prvá šestka otvorená

Tento týždeň vrcholí základná časť I. basketbalovej ligy mužov. Nováčik K CERO Slávia SPU Nitra si zatiaľ počínal výborne a o jeho postupe do vysnávanej prvej šestky sa rozhodne v zajtrajšom zápase s Prievidzou.

* V predohrávke 17. kola zdolali domáci basketbalisti Slávie bez problémov Handlovú. V úvode síce hostia viedli o 10 bodov, potom sa však v obrane, strelbe a pod košom presadzovali už iba Nitrania. O víťazstvo sa pričínili najmä autor 39 bodov Denis Mujagić. **BK K CERO Slávia SPU Nitra – BK Baník Handlová 103:66**

* V sobotu 11. 1. cestovali naši basketbalisti do Svitu, kde ich čakal ťažký zápas s kandidátom na titul. Domáci sa v úvode ujali vedenia, vyhrali prvú štvrtinu, ale Slávia zabojovala a dve trojky Mujagića ju vrátili do zápasu. Počas ďalších dvoch štvrtín bola súperovi zdatným protivníkom a črtalo sa prekvapenie na úkor jasného favorita. V posled-

nej časti hry sa domáci presadili enormne tvrdou hrou a nešportovými zásahmi, ktoré rozhodcovia tolerovali. **BK Chemosvit Svit – BK K CERO Slávia SPU Nitra 86:71**

* V sobotňajšom dueli s Pezinkom sa nitrianskym divákom predstavila ďalšia posila nášho družstva - Pavol Weis. Po prvej štvrtine, ktorá sa skončila v prospech hostí, sa Slávia pozbierala a predviedla viaceru pekných akcií. Hráči Slovakofarmy nevedeli kam skôr skočiť a prehrali štvrtinu jasne 23:9. V druhej polovici im výrazne začali dochádzať sily, Nitrania zvládli aj kritický záver zápasu a zaslúžene zvíťazili. **BK CERO Slávia SPU Nitra – BK Slovakofarma Pezink 91 : 72.** (nn)

Zastavme pokles

plaveckej gramotnosti

Podľa oficiálnych štatistík Slovenskej plaveckej federácie plavecká gramotnosť na Slovensku prudko klesá. V súčasnom období oficiálne pramene predpokladajú viac ako 25-percentnú priemernú plaveckú negramotnosť na celom území štátu. Pre porovnanie uvádzam údaj z Českej republiky, kde je situácia takmer o 10% lepšia! Vo väčších mestách, kde komerčne organizované kurzy a aktivity niektorých základných škôl sčasti zmierňujú celkový pokles, je stav v plaveckej gramotnosti o niečo lepší. O to katastrofálnejší je však na vidieku, odkiaľ pochádza aj väčšina študentov SPU.

Naša katedra pri súčasnom spôsobe vyučovania TV nemá možnosť zistiť skutočnú situáciu. Študent, ktorý sa necíti vo vode dostatočne istý, až na nepatrné výnimky, bazén SPU na vlastnú škodu radšej obíde. Nevededomu je si totiž, že jeho študentské roky sú poslednou možnosťou naučiť sa plávať. Preto je to vlastne dôležité, nechceme ani vysvetľovať. Na ilustráciu použijem len

cieľovú motiváciu vyučovacích plánov v USA: **neutopiť sa a nedovoliť utopiť sa svojej rodine.**

Na KTVŠ sme sa rozhodli riešiť daný stav spôsobom, ktorý je primeraný našim možnostiam. Pre letný semester sme do elektronického rozvrhu uviedli ponuku absolvovať vyučovaciu hodinu v plánovaní každý štvrtok večer o 20,00 h počas celého semestra (ak bude treba, aj po jeho ukončení) práve pre začínajúcich plavcov. Dúfame, že takýmto spôsobom vytvoríme homogénnu skupinu neplavcov a odbúrame tak prípadné psychologické zábrany. Kapacita tohto postupu je síce pomerne obmedzená, ale pri naplnení skupiny vieme prípadný väčší záujem riešiť.

Touto cestou vyzývame všetkých študentov, najmä vyšších ročníkov, ktorí majú skutočne poslednú možnosť naučiť sa plávať, aby sa prednostne zapísali do elektronického rozvrhu, alebo sa z tohto dôvodu prihlásili na KTVŠ. PhDr. Ivan Janko, PhD. vedúci KTVŠ FZKI

Práve vyšli ...

SKRIPTÁ

- T. Števlíková a kol.: Mikrobiológia, 1. časť. 3. nezmenené vydanie, náklad 500 ks, cena 49 Sk.
L. Bezákova a kol.: Základy práva. 1. vydanie, náklad 800 ks, cena 79 Sk.
E. Marišová a kol.: Správne právo hmotné a procesné. 1. vydanie, náklad 120 ks, cena 252 Sk.
I. Okenka a kol.: Výpočtová technika. 1. vydanie, náklad 1000 ks, cena 73 Sk.
J. Bojnanský: Daňová sústava. 3. prepracované vydanie, náklad 500 ks, cena 67 Sk.
P. Hrubík: Listnaté dreviny v sadovnickej tvorbe. 1. vydanie, náklad 300 ks, cena 100 Sk.
I. Repka – I. Ubrežiová: Manažment krízových situácií. 1. vydanie, náklad 500 ks, cena 71 Sk.
M. Čollák – O. Hronec: Environmentálny audit. 1. vydanie, náklad 300 ks, cena 83 Sk.

UČEBNÉ TEXTY

- Ž. Hacherová a kol.: Účtovníctvo podnikateľských subjektov. 1. vydanie, náklad 700 ks, cena 195 Sk. -dš-

Agrobibliografia na CD

Slovenská poľnohospodárska knižnica vydala na CD nosiči 2. ročník databázy **AGROBIBLIOGRAFIA**, ktorá obsahuje e-anotované i neanotované záznamy článkov z monografií, vedeckých a odborných periodík, zborníkov a ďalších neperiódických dokumentov, špeciálnej literatúry a dennej tlače z poľnohospodárstva a príbuzných oblastí (potravinárstvo, veterinárna medicína, životné prostredie, biológia, zoológia a pod.) za obdobie rokov 1993-2002. K dispozícii je 45 300 bibliografických záznamov, pričom 13 200 záznamov mapuje publikačnú činnosť pracovníkov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity.

Súčasťou multimedialného cédečka je propagačno-informačný program o Slovenskej

poľnohospodárskej knižnici. Jednoduchým klikaním v základnej ponuke používateľ získava informácie o histórii i súčasnosti knižnice. V rubrike „Služby“ sú zapracované informácie o výpožičkách, medziknižničnej výpožičnej službe, systéme rýchleho zasielania článkov z periodik prostredníctvom internetu (JASON), rešeršiach, registračných a sankčných poplatkoch. Nachádza sa tu

virtuálna knižnica s prelinkovaním na elektronické dokumenty, časopisy a denníky, plnotextové databázy a internetové linky významných informačných zdrojov Európskej únie. V časti „Odborné aktivity“ sa používateľ bližšie oboznámi s produktmi bibliograficko-informačnej činnosti, projektmi knižnice, zahraničnou spolupracou a vzdelávacími aktivitami. Nechýba aktualizovaný kontakt na pracovníkov s telefónnymi číslami a e-mailovými adresami. Informačnú hodnotu multimedialného nosiča zvyšuje obrázková dokumentácia a videonímky doplnené hudbou. **AGROBIBLIOGRAFIA** na CD je záujemcom k dispozícii na sekretariáte Slovenskej poľnohospodárskej knižnice SPU v Nitre, Štúrova 51, č. tel.: 037/65 17 743

Ing. Peter Kružlík, SIPK

VÝBEROVÉ KONANIA

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vypisuje výberové konanie na obsadenie:

* **miesta tajomníka Fakulty biotechnológie a potravinárstva.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie právnického, ekonomického alebo technického zamerania,
- organizačné schopnosti,
- prax v riadení kolektívu min. 5 rokov,
- znalosť jedného cudzieho jazyka,
- ovládanie práce s PC v rozsahu MS Office (MS Word),
- kreativita a komunikatívnosť;

* **miesta vysokoškolského učiteľa na Katedru mikrobiológie FBP pre výučbu disciplíny mikrobiológia, základy mikrobiológie, mikrobiológia potravín.**

Podmienky:
- ukončené doktorandské štúdium v príslušnom odbore (prednosť majú uchádzači v odbore mikrobiológia potravín),
- znalosť dvoch svetových jazykov,
- ovládanie práce s PC v rozsahu MS Office (MS Word) a Statgraphics;

* **dvoch miest vysokoškolských učiteľov na Katedru hygieny a bezpečnosti potravín FBP.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie, absolvent SPU (odbor vedecká výživa ľudí), alebo absolvent Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU
- znalosť neslovanského svetového jazyka,
- vedecká hodnosť, resp. vo vedeckej príprave,
- prax v pedagogickej činnosti minimálne 1 rok,

- ovládanie práce s PC v rozsahu MS Office (Word, Excel, PowerPoint);

* **miesta vysokoškolského učiteľa na Katedru telesnej výchovy a športu FZKI.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie – aprobácia telesná výchova so zameraním na kolektívne športy – basketbal,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka,
- znalosť práce s PC v rozsahu MS Office,
- nástup 17. 2. 2003;

* **miesta vysokoškolského učiteľa na Katedru krajinného plánovania a pozemkových úprav FZKI pre zabezpečenie výučby predmetov hodnotenie kvality životného prostredia a environmentálne manažérske systémy.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie – odbor krajinné inžinierstvo alebo environmentalistika,
- vedecko-akademická hodnosť, resp. vo vedeckej príprave,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka (uprednostnené budú uchádzači ovládajúci anglický jazyk),
- znalosť práce s PC v rozsahu MS Office,
- nástup 1. 3. 2003.

Svoje prihlášky spolu s profesijným životopisom, overenými dokladmi o vzdelaní a potvrdením o praxi posielajte na adresu: **Rektorát Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, útvar personalistiky a ekonomiky práce, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra.**

Uzavierka výberových konaní je 2 týždne od ich uverejnenia.